Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse. A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneocr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*

Prețul Inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe an.

Pentru România si străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.

Abonamentul pentru Brasov
administrațiunea, piața mare, Tërgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 155. Brașov, Joi, 13 (25) Iulie 1895.

Blașiul și guvernul.

Brașov, 12 Iulie v. 1895

Dela întronisarea Metropolitului Dr. Victor Mihalyi încóce, Blașiul se bucură de o deosebită îngrijire a guvernului unguresc, care înse numai părintéscă nu este. Pare că s'au hotărît cei dela cârmă se convingă deja dela început pe noul Metropolit despre gréua și spinósa sa chiămare.

Nu i-au dat pace nicĭ două sĕptĕmânĭ, căcĭ deja în 11 Iunie i-a sosit pe cap faimosul rescript al ministrului Wlassics, prin care tam-nesam îl provócă, cu cuvinte de alt-fel politicóse, sĕ îngrijéscă, ca cei dela Consistoriu sĕ scrie unguresce la Turda.

Se asigură, că în urma acestui rescript a sosit la comisiunea administrativă din Turda o scrisóre oficiósă în limba maghiară dela Consistoriul din Blașiu. Foile șoviniste fac mare cas din acésta, ba inspectorul de scóle reg. ung. din Turda, în îngâmfarea lui „patriotică", s'a grăbit chiar a da el însușĭ — printr'o declarația făcută în diare — un fel de atestat de bună purtare Metropolitului Mihalyi.

Noi am discutat în numĕrul de ierĭ casul privitor la rescriptul ministrului Wlassics și am arătat, că trebue sĕ se constate mai întâiŭ, cum stă cu cestiunea limbei protocolare române în Turda-Arieș, pentru-ca sĕ putem judeca, décă provocarea ministrului de culte este cel puțin formal legală, orĭ nu.

Pe când înse foile maghiare întrebuințéză acest incident pentru a face complimente trase de pĕr persónei Metropolitului și a-l pune astfel față 'n față cu Consistoriul, care ar fi dovedit tendințe „daco-rómâne", pe atuncĭ Escelențele dela guvern pun tóte în mișcare spre a face Metropolitului dilele amare.

Mai întâiu cunoscuta afacere cu maturisanții dela gimnasiul din Blașiu a fost, care a făcut sĕ năvălésca asupra Blașiului procurorii și polițaii unguresci. Dintr'o nevinovată divisă a câtor-va tinerĭ, care avea un caracter cu totul privat și neînsĕmnat, s'a făcut mare tărăboiu, că statul este în pericul. Incă nu se scie, ce s'a ales din acéstă afacere și ce se va alege cu bieții studențĭ, carĭ sunt oprițĭ a-și face esamenul pentru încheierea cursului gimnasial.

Și étă acum, că Duminecă, sosesce o nouă poruncă a ministrului Wlassics prin care se ordonă a se face din nou cercetare în contra profesorilor și a directorului gimnasial din Blașiu pe motivul, că la instalarea Metropolitului tinerii studențĭ au purtat cocarde oprite și brĕurĭ tricolore și au cântat „Deștéptă-te Române."

Erăși se va pune în mișcare aparatul investigător cu procurorul din Alba-Iulia, și din nou vor începe hărțuelile și șicanele puse la cale tóte, fără îndoială, pentru a face, ca vacanțele sĕ fiă cât mai „plăcute" profesorimei din Blașiu, care și așa este destul de chinuită în decursul anului scolar.

Tóte aceste maltratărĭ și prigonirĭ îndreptate contra institutelor culturale din Blașiu n'au nicĭ de cum aerul de a dovedi încrederea guvernului în noul cap bisericesc, er fariseismul foilor maghiare. carĭ fac complimente rĕu deghisate persónei Metropolitului, contrastéză cumplit cu faptele.

Care este scopul acestor fapte ostile scim și vedem cu toții. Ca în tóte cestiunile tristelor nóstre raporturĭ cu guvernul unguresc înse lucrul de căpeteniă este, cum ne scim apĕra și cum ne apĕrăm contra brutalelor lovirĭ și încălcărĭ.

Nu-i vorbă, este nespus de grea și delicată posițiunea, în care se află Metropolitul și autoritățile superióre școlare confesionale din Blașiu în fața forței majore. Dér tocmai pentru acésta credem, că ele n'ar trebui sĕ trécă cu vederea, că cu sistemul de apĕrare tainică și isolată, ce s'a practicat în trecut, nu maĭ merge.

Este, după părerea nóstră, absolut necesar ca cursele și atentatele, ce se pun la cale în contra institutelor nóstre culturale, sĕ fiă demascate numai decât, înainte de-a se fi perpetrat și de a-se fi creat situația tristă a faptelor dușmănóse împlinite.

S'a dis și se dice, că pericolul e mare și că bărbații chiămațĭ a apĕra interesele nóstre de viață națională ar trebui sĕ se unéscă și sĕ lucre solidar, cu energiă și cu înțelepciune, pentru-ca astfel sĕ vie în ajutor, cu deplină seriositate și cu efectul așteptat, celor amenințațĭ în diferitele puncte.

Adevĕrat, că în privința acésta este încă mult, fórte mult de dorit. Dér ce ar și puté sĕ facă bărbații națiunei și sĕ lucreze la timp, décă nu li se arată de cu vreme starea adevĕrată a lucrului cu tóte periculele ei?

Etă ce am ținut noi sĕ constatăm și sĕ reclamăm, în interesul causei, acum când o nouă seriă de atacurĭ și prigonirĭ ale adversarilor noștri amenință a sgudui din temeliă și ceea-ce ni-a mai rĕmas neînghițit de pofta nesăturată a maghiarismului violent.

Congresul naționalităților.

Sub acest titlu „Tribuna" de adĭ surprinde publicul român cu următorul apel:

Cătră Românii, Slovacii și Sêrbii din statul ungar!

Stările de lucrurĭ, carĭ au resultat din nenorocita politică internă, urmărită de guvernele unguresci, cu deosebire dela 1873 încóce, inspiră seriose și *legitime îngrijirĭ* fiă-cărui patriot adevĕrat.

Cercurile politice, carĭ în urma transacției dela 1867, au luat angagiamentul de a consolida statul ungar, de a *mulțămi pe toți locuitorii lui*, și de a duce patria nóstră comună, *cu conlucrarea tuturor fiilor ei*, la prosperare și fericire, *nu s'au ținut de acest angagiament*, ci din contră se pare, că l'au luat dela început numai cu reserva de a *nu-l respecta* mai târdiu.

Guvernele și legislațiunile din Budapesta, în loc de a tindĕ la consolidarea statului, s'au pus în serviciul esclusiv al unei utopii, care singurĭ n'au putut'o defini prin cuvinte și noțiunĭ concrete, ci i-au dat numele fantastic eufemistic de *„ideia de stat național maghiar"*. In loc de a face popórelor dreptatea promisă, au cultivat numai interesele unui singur popor, pe care, în ciuda principiilor constituționale, l'au ridicat la rangul de popor *privilegiat*, pe când pe celelalte popóre, ce locuesc din vechime aceste țĕrĭ, le-au degradat la rolul de *străinĭ în propria lor patriă*. In loc de a pune egalitatea de drepturĭ leal și sincer în aplicare, au făcut, pe căi directe și indirecte, prin legĭ și mĕsurĭ de guvernare, tot posibilul, pentru a *scóte* din *viéța publică a statului* tóte elementele, carĭ n'au voit sĕ jure pe patriotismul lor patentat. In loc de a crea tuturor popórelor garanții legale de esistență și desvoltare, au nesocotit chiar și puținele drepturĭ ale acestora, carĭ li-au fost garantate în legĭ anterióre, er astădĭ lucréză pe față și cu brutalitate revoltătóre, cu întreg aparatul statului, cu tóte mijlócele politice și sociale, la *desființarea naționalităților nemaghiare.*

Resultatele funeste ale acestei politice nefaste n'au putut sĕ lipséscă, și iau pe di ce merge dimensiunĭ mai îngrijitóre. Astădĭ am ajuns deja acolo, că *cestiunea naționalităților* din Ungaria constitue obiect de desbaterĭ în presa europénă, în cabinetele și parlamentele strĕine. Tótă lumea vede în raporturile interne ale patriei nóstre un focar de primejdii și privesce cu îngrijire la impetuositățile pătimașe ale asupritorilor și la încercările desperate de resis-

FOILETONUL „GAZ. TRANS"

Covorul lui Mustafa.

— Narațiune din Bosnia de *Dinko Borici.* —

(6) (Fine.)

Cu un strigăt de bucuriă se aruncă Tifia la stofă și o ridică. O ascunde sub mantaua ei și voesce sĕ ésă din nou pe ușă. Dér acolo stă Mustafa și-i păzesce eșirea.

— „Cum ajunse acéstă bucată tocmai acolo, în covorul de rugăciune?"

Vocea lui Mustafa e amenințătóre, ochii sĕi lucesc neamical.

— „Gospodine! Crutațĭ pe o bĕtrână femeiă vinovată! Pe Allah și pe bucuriile paradisului, la carĭ sper, vĕ jur, că voesc sĕ vĕ spun întregul adevĕr, dér jurați-mĭ, că nu-mĭ vețĭ face nimic. Eu mĕ tem de D-vóstrĕ și de mânia D-vóstre. Crutați-mĕ, și vețĭ fi fericit. Jurațĭ pe Allah, că nevătĕmată voiu puté părăsi casa acésta, după-ce v'am mărturisit totul!"

Mustafa, după o scurtă rĕsgândire, promise acésta.

— „Acum", începù Tifia, „vețĭ sci totul. D-vóstrĕ cunóscețĭ dér pe Raifa-hanum, vĕduva zarafului, care e vecina D-vóstrĕ colo sus. Raifa a pus ochiul pe D-vóstrĕ și vĕ doresce de soț. Dênsa scia, că D-vóstrĕ nu vĕ vețĭ despărțĭ de bunăvoiă de Emina, și mĕ încredință pe mine, de-óreco cunosceam gelosia D-vóstrĕ, sĕ ascund bucata stofei de aur în covorul de rugăciune. Erĭ îndeplinii acésta aicĭ cu ocasiunea unei visite. Cugetați-vĕ la jurămêntul D-vóstrĕ, gospodine, și nu strîngețĭ pumnii. Ceea ce a voit Raifa, s'a întêmplat. D-vóstrĕ v'ațĭ părăsit soția și Raifa speră la tot casul, că vĕ vețĭ decide a-o lua pe dênsa în căsĕtoriă acum, décă vĕ va face un ofert de felul acesta, de-órece e fórte bogată. Dér, gospodine, ea e și sgârcită, lua-o-ar dracul! Ea nu mi-a dat banii promișĭ; m'a rîs, când îi spuseiu, că vĕ voiu spune curatul adevĕr, și așa am venit aicĭ, sĕ vĕ lămuresc. Ea nu-șĭ va ajunge scopul, sgârcita, mincinósa, care mie unei sĕrmane vĕduve nu-mĭ dă ce mi-a promis".

Mustafa se răzimă sdrobit de una din proptelele ușei.

Pe dinaintea lui dispărù Tifia și părea a [illegible] veselă, când putù scoborî treptele și părăsi edificiul.

. . . .

Emina sta în grădina locuinței tatălui ei. Erĭ séra se reîntórse acasă asemenea unei isgonite, pe care a alungat'o soțul din casă. Tată și frațĭ o primiseră tăcuțĭ, dér nu esitară a o primi. Mama și surorile, tot atât de tăcute, o lăsară sĕ între în curtea femeilor și deja de ierĭ îi dispărură din cale. Emina era desconsiderată și bănuită în propria-i familiă, care de-abia aștepta sĕ védă, ce resultat va avé procesul contra lui Mustafa, pe care-l pîrîse familia înaintea judecătorului. La acest proces trebuia sĕ se documenteze vinovăția, séu nevinovăția Eminei.....

Plângênd sta ea sub un apricos. Chiar décă procesul i-ar arăta nevinovăția, ea îșĭ pierduse totușĭ bărbatul, pe care-l iubia mai pre sus de tóte.

De ce pedepsì Allah greșéla ei atât de greu?

Ea pusese la cale o fermecătoriă împreună cu vrăjitórea Tifia și atât de repede o ajunse pentru acésta grozava pedépsă!

Vocĭ puternice rĕsunară până la dênsa de cătră curtea, în care se aflau locuințele bărbaților.

— „Afară, tu fiiu de câne, tu blăstămatule! Ce, mai cutezĭ încă odată sĕ trecĭ pragul meu"! rĕsună vocea tatălui.

— „Lăsați-mĕ la Emina mea, la mióra mea, la lumina inimei mele! Ea e nevinovată! Tifia, vrăjitórea, m'a înșelat!"

Nu era acésta vocea lui Mustafa? Emina grăbì într'acolo.

— „Afară cu tine! Sĕ te ia dracu! Incóce, fiiĭ mei".

— „Bateți-mĕ, tată, bateți-mĕ, eu am meritat acésta, dér redați-mĭ pe Emina mea. Lăsați-mĕ la ea, ca sĕ o rog de ertare. Nu fițĭ crudĭ!"

Vocile fraților se amestecară în vorbă.

— „Afară, fiiu de câne! Pușcați-l! Inainte, dă foc!"

Emina audì pocnetul unui cocoș de pușcă. Ea isbì ușa și năvălì nevoalată în curtea bărbaților. Fratele ei mai mare îndreptase tocmai pușca asupra lui Mustafa. Cu un strigăt puternic se aruncă Emina la peptul lui Mustafa, spre a-l acoperi cu trupul ei. Frații înhățară pe Mustafa și-l aruncară afară din curte.

Tatăl tîrî pe Emina în curtea femeilor și se năpustì asupră-i. El o batjocurì și o înjurà pentru-că mai iubia pe bărbatul, care o alungase. In sfîrșit o părăsì, și

tență ale asupriților. Am ajuns deja acolo, că prietenii și dușmanii patriei, ba chiar și aceia, contra cărora ne plângem, trebue sĕ recunóscă, că *așu nu mai merge* și că trebuesc căutate și aplicate mijlócele de sanare.

Și n'ar fi lucru greu a găsi aceste mijlóce, déca ar fi *sincer* și *leal* căutate. Dér tocmai acesta este blăstemul cel mare și nenorocirea de căpetenia! Acelor-ce dețin puterea statului și abuséză așa des de ea, le lipsesce și cel mai mic rudiment de siceritate și bună credință!

In tot timpul dela începutul actualei epoce constituționale și până în ḑiua de astăḑi, ne-am dat noi nemaghiarii tóte silințele, ca sĕ convingem pe adversarii noștri de *rătăcirile* în carĭ s'au înfundat. Insĕ zadarnice au fost silințele nóstre.

In presă, în parlament și în adunărĭ s'a arătat deposedarilor puterii, că pe calea apucată ne vor duce la *perirea lor* și a *nóstră* și că pacea, prosperarea și consolidarea patriei se pot ajunge numai pe calea *dreptății* și a *egalității*.

Tóte aceste n'au avut însĕ alt resultat positiv, decât sĕ ne convingă pe noi toțĭ, că orĭ-ce înțelegere cu șoviniștii este esclusă. Cum sĕ convingĭ pe acela, ce nu voesce sĕ fiă convins? Cum sĕ arățĭ primejdia acelui, ce din adins închide ochii, ca sĕ nu o vadă?

In consecență nu esistă astăḑĭ Român, Slovac și Sêrb, care îșĭ iubesce némul și limba, și n'ar admite, că pe calea reclamațiunilor și așteptând ca sentimentul de dreptate sĕ între în inima împetrită a adversarului, *nu se póte realisa o îmbunĕtățire a sorții insuportabile a popórelor nóstre.*

Ajunșĭ la acéstă convingere, urméză dela sine, că trebue sĕ punem pe *alt teren* mai eficace lupta *legală* pentru conservarea și emanciparea nóstră națională. Trebue anumit sĕ ne organisăm astfel, *noi toțĭ, carĭ avem aceleașĭ drepturĭ de apĕrat, încât sĕ ne putem presenta în fața adversarului nu ca reclamanțĭ, carĭ cerșesc drepturĭ dela bunăvoința cuiva, ci ca un factor, care și-le eluptă în consciența, cà 'i-se cuvin, și destul de puternic, ca sĕ și-le cucerescă.*

Acéstă organisare nu șĭ-o póte însĕ da singură nicĭ-una din națiunile nemaghiare, ci *tóte împreună* trebue sĕ o formăm, căcĭ numai cu puterĭ unite putem devenì în patria nóstră acel factor impunĕtor, a'e cărui drepte pretensiunĭ nicĭ un moment nu pot fi nesocotite.

Spre acest sfîrșit, după-ce alt-cum conducĕtorii noștri dela începutul acestei ere, poreclită constituțională, au recunoscut *importanța alianței naționalităților*, și au afirmat-o la diferite ocasiunĭ, am accentuat acum când cestiunea naționalităților a devenit ér peste mĕsură acută, din nou și unanim solidaritatea nóstră, și ne-am dat silința sĕ creăm o basă, pe care sĕ ne putem organisa, ca factor puternic, iresistibil.

La inițiativa Românilor, atât de stăruitorĭ în timpul din urmă, comitetele centrale ale partidelor nóstre naționale au esmis delegațĭ, și anume: Pe domniĭ Dr. Ioan Rațiu, Eugen Brote și Aurel Popovicĭ din partea Românilor; Paul Mudron, Dr. Miloș Ștefanovicĭ, Dr. Samo Daxner, Matuș Dula și Dr. Iaroslav Minich din partea Slovacilor; și Dr. Emil Gavrila din partea Sêrbilor. Acestia s'au întrunit pentru prima-óră în Viena la 10—11 Ianuarie 1893, ca sĕ discute basele, pe carĭ alianța nóstră trebue pusă. La 14—15 Noemvrie 1893 delegații partidelor nóstre s'au întrunit din nou, și anume. după-ce împregiurările au făcut unora dintre cei numițĭ cu neputință ca sĕ ia parte, următoriii domnĭ: Dr. Ioan Rațiu și Iuliu Coroian din partea Românilor; Paul Mudron și Dr. Samo Daxner din partea Slovacilor; Dr. Emil Gavrila și Nicola Ioximovicĭ din partea Sêrbilor. In acéstă întrunire, ținută la Budapesta, s'a formulat un program comun de acțiune, care acum urméză sĕ fiă supus, pentru deliberarea și hotărîre, *partidelor* sĕu mai bine ḑis popórelor nóstre. Au mai urmat apoi și alte întrunirĭ, în carĭ proiectul de program a primit, în cele din urmă, formularea definitivă.

Dér situația politică agravată și cu deosebire procesele politice, ce am avut de susținut în timpul din urmă, și carĭ ne au absorbit tótă activitatea și tótă atenția au fost causa, că până în momentele de față nu s'a putut procede la *stabilirea definitivă a programului de acțiune comună.*

Drept acea anunțăm acum, că congresul celor trei națiunĭ se va întrunì la 10 August n. (29 Iulie v.) a. c. la *Budapesta* și va resolvì fără amânare acéstă acțiune importantă a stabilirii programului comun de acțiune.

Ordinea de ḑi a congresului va fi: Statorirea unui program de acțiune.

Sibiiu, Turceansky-Svaty-Martin, Novi-Sad, 9/21 Iulie 1895.

Comitetul provisor al delegaților partidelor naționale române, slovace și sêrbescĭ:

V. Mangra. **Paul Mudron.**
Dr. Stefan Petrovicĭ. **Dr. Samo Daxner.**
Dr. Emil Gavrila.
Nicola Ioximovic..

CRONICA POLITICĂ.

— 12 (24) Iulie.

„Timpul“, organul ministeriului român de esterne, scrie următórele referitor la **incidentele din Sofia**: „S'au tras focurĭ de revolver asupra unui convoiu funebru, s'a insultat memoria defunctului, ce era dus în ultima sa locuință, s'au rupt corónele aduse de amicii sĕi, s'au maltratat persónele, carĭ făceau parte din cortegiul funebru La cimitir, scene analóge s'au reprodus sub altă formă: în momentul, când se îmormênta Stambulow, în alt unghiu al cimitirului o musică intona cântece de veseliă, carĭ nu însemnau alt-ceva, decât bucuria rĕsbunărei. Și aceste tóte se făceau cu toleranța autorităților, căcĭ poliția n'a intervenit, decât după ce s'a turburat cortegiul, și la cimitir nicĭ nu s'a creḑut datóre de a interveni, cu tóte că aceste scene odióse erau organisate și pregătite, și tot orașul scia cu o ḑi mai înainte, că ele au sĕ se producă.... Guvernul din Sofia era dator sĕ ia tóte mĕsurile necesare pentru a scuti pe representanții puterilor strĕine de orĭ-ce neajuns în esercițiul misiunei, ce le era încredințată. Slăbiciunea, intenționată sĕu nu, se putea scusa sĕu esplica față cu publicul și cu manifestații ce aveau raport cu cestiunile interióre și cu luptele între partide. In orĭ-ce cas ele nu ne privesc; dér ceea ce ne privesce și pe noi, este faptul, că representantul nostru nu șĭ-a putut îndeplini misiunea cu care era însărcinat la înmormêntarea lui Stambulow, decât espunêndu-se la neajunsurĭ mai mult decât regretabile. O asemenea stare de lucrurĭ nu póte dăinui. Fără a atribui incidentului, ce s'a ivit, o însemnătate prea mare și făcênd partea cuvenită și stării de zăpăcélă în care se află guvernanții bulgarĭ, suntem sigurĭ, că guvernul nostru va sci sĕ le amintéscă îndatoririle internaționale, ce se impun orĭ-cărui stat față cu representanții puterilor străine și că va obține satisfacțiunea, ce i-se datoresce pentru lipsa de protecție în care au fost lăsate unele persóne aparținênd legațiunei nóstre, față cu scenele de desordine, ce s'au produs cu prilegiul înmormêntării lui Stambulow“.

*

Asupra **mișcărei revoluționare din Macedonia** *„Agenția Română“* comunică telegrama următóre: Sofia, 22 Iulie. Ultimele informațiunĭ confirmă o mișcare rĕsvrătitóre în raionul frontierii dela Sud de Kustendil. Turcii au retras cea mai mare parte a posturilor dela frontieră în interior, probabil pentru a întări garnisónele din partea Bulgariei. Trei batalióne au plecat înapoi la frontiera din districtul Kustendil, mai cu sémă la Dubnitza. Un batalion de trupe bulgărescĭ a împrăștiat un mare numĕr de aventurierĭ armațĭ, carĭ așteptau ocasiunea sĕ tréca frontiera, mai cu sémă la Monastirillo, care a dat asil la un mare numĕr de voluntarĭ.

Traian Doda.

Activitatea politică a generalului Traian Doda cuprinde o parte însemnată și póte cea mai marcantă a istoriei nóstre naționale din deceniile din urmă; descrierea mai aprofundată a acestei activitățĭ o lăsăm în grija acelora, carĭ cunoscênd mai de aprópe firele mișcărilor nóstre naționale, vor sci sĕ ilustreze mai bine acéstă activitate a neuitatului general și sĕ-i aprețieze după merit marile servicii, ce le-a prestat dênsul în apĕrarea causei nóstre naționale.

Nu voim la acest loc sĕ vorbim, decât despre *caracterul* și despre *însușirile frumóse* ale acestui bărbat, ér spre acest scop trebue sĕ luăm în considerare modul crescerii, ca o basă, de unde apoi se desvóltă mereu, conform direcțiunii de crescere, și însușirile, ce le câștigă omul în decursul educațiunei sale, și din carĭ în fine se cristaliséză în ceea ce numim noi caracter personal.

Generalul Traian Doda fiiĭ al unei familii, care probabil din generațiune în generațiune a aparținut statului militar, a supt din cea mai frageda copileriă, am putè ḑice cu laptele mamei sale, spiritul acela militar, care îl făcea, de a-se ținè superior față de ceilalțĭ muritorĭ. Crescut la Academia militară din Wiener Neustadt, o scólă militară de renume europén, tînĕrul Traian Doda a absolvat acéstă scólă cu succesul *cel mai strălucit*, reușind pururea *prin tóte opt clasele* acestui institut ca *primul și cel mai eminent* student. Numai astfel se póte esplica, avansarea cea ne mai auḑit de repede, încât — o raritate rarissimă în armata austriacă — Doda s'ar ajungă într'o etate de abia 50 de anĭ la rangul de general.

Cel ce cunósce modul de crescere pe la institutele militare nu se va mira decĭ, decă la generalul Traian Doda, pe lângă că devenise un militar escelent prin desvoltarea simțului de datoriă și de onóre ca militar, trebuì sĕ se desvólte și sĕ se nobiliteze și simțul sĕu adus de acasă față cu națiunea sa.

Astfel paralel se formà în el și Românul fără șovăire, înflăcărat și duios de națiunea sa, pe care mai pe urmă o vĕḑù din nou despoiată de tóte drepturile sale, câștigate prin atâta sânge românesc, și redusă érășĭ la starea dejositóre a unei turme de eloțĭ.

Ținta și scopul principal al institutelor militare este educarea unei sucrescențe pentru statul ofițeresc, ér între însușirile principale ale ofițerului se cere, pe lângă o crescere *scientifică universală*, și aceea a sentimentului și a cugetării nobile și cavalerescĭ; spada și caracterul ofițerului nu sufer nicĭ o pată; ambele trebue sĕ fiă curate ca aurul și ca oglinda.

Ba, eu așĭ susținé, și cred că mulțĭ îmĭ vor da dreptate, că generalul Traian Doda, pe lângă tótă însemnata rolă politică, n'a fost om de politică, ci tótă activitatea lui, chiar și pe terenul politic, n'a fost decât un simplu eflux prea firesc al simțĕmintelor sale românescĭ și al caracterului sĕu militar.

„Națiunea mea — șĭ-a ḑis nobilul și iubitul nostru general — se află într'o luptă neegală și desperată pentru esistența sa, și eu, un general eșit din sînul acestei națiunĭ, sĕ stau privind cu mânile încrucișate la acéstă luptă tragică?!“

Rĕspunsul l'am căpĕtat cu toții prin întrarea sa pe arena luptelor înverșunate, unde *unicul*, dér și *cel din urmă deputat național român*, lupta cu demnitate, si chiar prin modul retragerei sale protestătóre, a sciut sĕ atragă atențiunea lumii civilisate la un spectacol rar, când un bărbat singur a avut curagiul civic, a apĕra drepturile națiunei sale față de un întreg corp legislativ.

Spre lauda némului românesc fiă ḑis, că în sînul poporului nostru de sub coróna Sf. Stefan nu esistă diferite partide politice, precum se află acestea d. e. la popórele conlocuitóre. Ceea-ce numim noi partidul național, pe care acum vor sĕ 'l omóre cei dela guvern, e mai mult espresiunea totalității Românilor din Ungaria, Transilvania și Bănat, cuprinḑênd în sinul sĕu tóte straturile sociale ale poporului nostru dela Vlădicĭ până la opincĭ. Acésta a recunoscut'o și neuitatul nostru general, și de aceea n'a esitat nicĭ un moment a se înrola în șirul luptătorilor națiunei române și a apĕra causa ei cu curagiul resolut al unui ostaș pĕtrus de simțĕmintele cele mai nobile pentru națiunea sa.

Ridicând astfel pe Traian Doda pe piedestatul, ce i-se cuvine după serviciile și meritele prestate în interesul causei nóstre naționale, el ne apare de acolo ca o figură impuitóre, ce se ridică de-asupra spiritelor celor micĭ și a inimilor înguste, ca o personificare a virtuților de iubire de neam, ca un erou din poveștĭ, adorat de grănițerii sĕi și iubit de toțĭ Românii, carĭ asistând în numĕr mare la depunerea rĕmășițelor sale pămêntescĭ, deplâng în generalul Traian Doda, cu tot dreptul, perderea unuia din cei mai devotațĭ fii ai sĕi!

P. Br.

„Pereat madsar! Dolu madsar!“

— Bulgarii și Maghiarii. —

Lucrurĭ interesante se comunică foilor strĕine despre cele ce s'au petrecut în Sofia cu ocasia îmormêntării lui Stambulow. La vestea, că studenții universitarĭ maghiarĭ din Budapesta vréu sĕ trimită o deputațiune specială la vĕduva lui Stambulow, *„W. Allg. Ztg.“* din Viena primesce din Sofia o scrisóre, în care se ḑice între altele:

„Numai Europa, și mai ales Austro-Ungaria, póte mântui Bulgaria dela ruinul total. Acésta o sciu fórte bine și ruso-filii, și de aceea fac tot posibilul, ca sĕ ațîțe poporul *contra Ungariei*. Când au sciut, că din Budapesta sosesce aicĭ o deputațiune, ca sĕ pună o cunună pe mormêntul lui Stambulow, partida rusofilă a luat îndată hotărîrea, sĕ foloséscă ocasia pentru demonstrațiunĭ contra Ungariei.

„*Karavelov* a ținut poporului o cuvêntare, prin care a agitat în mod infam *contra Maghiarilor*, ḑicênd, că mórtea lui Stambulow n'o jălesc decât ḑiariștii jidanĭ, începênd cu „Kölnische Zeitung“ până la „Pester Lloyd“. Scirea cu deputația a iritat grozav pe rusofilĭ, carĭ adunêndu-se în cete pe strade, strigau necontenit: *„Pereat madsar! Dolu madsar!“*

„*Karavelov* continuându-șĭ vorbirea ḑise, că *Jidanii din Ungaria au vătĕmat Bulgaria*; apoi a provocat mulțimea, sĕ scuture domnia veneticilor. Simpatiile Maghiarilor față de Stambulow *vatĕmă pe Bulgarĭ până la sânge.* Vorbind apoi despre deputația bulgară la Petersburg, a provocat massele, sĕ strige: *„Trăescă Țarul“*.

„Deputația maghiară n'a sosit, dér Karavelov și-a continuat totușĭ agitațiunile contra Maghiarilor“....

*

Etă acum și proclamația, pe

Emina sta érășĭ plângênd sub apricos, dér necontenit ochii ei studiau înălțimea zidurilor grădinei.

De ce se încurcase cu Tifia? Mustafa îi interḑisese sĕ convină cu acéstă hanumă. Asta era numai pedépsa meritată.

Dér el încă o iubia. El o voia érășĭ. Putea sĕ o rețină tatăl ei cu sila acolo?

. . . .

Până séra târḑiu rĕtăci Mustafa prin prejurul munților, ca o jucăriă a sentimentelor sale. In sfîrșit obosela îl copleșì și se re'ntórse la părăsita sa locuință.

Se întunecase deja binișor, când întrà în curte. La fântână stetea o fată și spăla ceva. Abia când se apropià mai tare observà Mustafa, că are pe Janja înainte-i. Voì sĕ o întrebe uimit, ce face aicĭ, dér copilița arĕtà mută la etagiul prim.

Mustafa sburà pe trepte în sus.

Isbì ușa odăii de harem în laturĭ. O figură, care stetea în odae, grăbì înainte-i.

— „Emina!“

— „Mustafa, iubitul meu, soțul meu!“

Ea sta aninată de peptu-i. Sărutările lui înecară suspinele ei.

Trad. de *Alfa*.

care rusofilii au afişat'o pe zidurile oraşului Sofia:

„Cetăţenĭ ai capitalei! Provedinţa a dat o aspră lecţiă bărbaţilor de stat bulgarĭ; aceea, că cel ce ucide şi guvernéză cu mijlóce silnice, prin astfel de arme şi móre. *Stambulow a murit!* Prin măcelărirea lui Stambulow s'a măcelărit şi un sistem politic, pe care istoria il va înfiera cu numele de: *„negrul regim de terére al lui Stambulow“*. Bulgaria a trecut prin ḑile grele, Stambulow a ţinut'o sub un jug cu mult mai greu, decât jugul turcesc.

„Cetăţenĭ! Stambulow s'a predat cu desĕvêrşire politicei cosmopolite-semitice. Din capitala bulgară a voit sĕ facă bulevard al Budapestei şi *din armata bulgară corp de armată maghiar*. Tiranul din Tirnovo a iubit mai mult florinii austriacĭ şi creiţarii, decât idealul bulgar“.

Proclamaţia citéză apoi din ḑiarele germane, austriace şi maghiare, şi provócă pe învĕţătorĭ, sĕ înveţe pe copiiĭ de şcólă în direcţiune contrară lui Stambulow. Apoi continuă:

„Stambulow a sângerat sub mână ucigaşă, fiind-că a omorît ómenĭ şi a ruşinat femei. Stambulow, care tótă viéţa sa s'a jucat cu sabia şi iataganul, şi-a plătit datoria către sabiă şi iatagan. Faptele lui au fost ucideri justiţiare, acum 'i s'a plătit pentru ele.

„Amicĭ şi concetăţenĭ! Inimicii poporului şi libertăţii bulgare se pregătesc, sĕ esploateze mórtea fostului dictator şi *braţele tăiate ale lui Stambulow voesc sĕ le arboreze, ca stindard al Ungariei*. Păḑiţi-vĕ de aceste lucrărĭ infame. Décă vedeţĭ conductul funebru, gândiţi-vĕ, că Stambulow a fost inimicul Bulgariei, şi iubiţĭ numai pe aceia, carĭ urăsc pe Stambulow“.

Invĕţătorii catolicĭ şi purtarea matriculelor.

Sub titlul „Incurcăturĭ la Strigoniu“, fóia clericală catolică „Magyar Állam“ scrie următórele:

Conferinţa episcopilor catolicĭ, desbătênd asupra cestiunei, décă învĕţătorilor catolicĭ li-se póte da voiă, de-a ocupa posturĭ de conducĕtorĭ de matricule, a hotărît *unanim, că atât consciinţa, cât şi legea instrucţiunei poporale, opresc pe învĕţătorĭ dela ocuparea acestor posturĭ.*

In contra acestei hotărîrĭ unanime, guvernul, folosindu-se de primatele, s'a adresat la Roma, unde congregaţia episcopilor, pe lângă anumite cauţiunĭ, a permis, ce-i drept, ca învĕţătorii sĕ pótă ocupa postul de conducĕtorĭ de matricule, dér *causa, că s'a permis acésta, a fost impregiurarea, că Congregaţiei nu 'i-s'au presentat datele, de carĭ avea neapĕrată necesitate pentru a puté judeca afacerea.* Am puté ḑice, că *congregaţiei 'i s'a presentat starea lucrului într'o lumină falsificată*, séu, ca sĕ ḑicem cu cuvinte mai blânde, *intortocată*.

Primatele numai decât a făcut cunoscută guvernului acéstă hotărîre, ba a împărtăşit'o şi episcopilor diecesanĭ, ca o îndrumare din cele mai secrete, şi numai pentru intrebuinţare privată.

Este pe deplin adevĕrat şi aceea, că congregaţiunea a fost făcută atentă asupra acestei greşelĭ a ei, punêndu-i-se la disposiţiune datele necesare. Orĭ cine ar fi fost omul, care a făcut acésta, el bine a a făcut, căcĭ prin asta a scăpat de un mare scandal pe catolicii maghiarĭ, carĭ *sunt guvernaţĭ într'un mod nenorocit.*

Adevĕrat este şi faptul, că în urma acésta *Curia a oprit pe primatele de-a publica hotărîrea,* ce fusese adusă pe basa unei stărĭ de lucrurĭ neclarificată, şi că el din nou a făcut cunoscută autorităţilor bisericescĭ din diecese acéstă nouă hotărîre.

Cu alte cuvinte, după afirmările foiei clericale catolice, primatele actul dela Strigoniu ar fi nu numai un *instrument în mâna guvernului,* ci şi un *infidel faţă cu biserica sa.*

SCIRILE ḐILEI.

— 12 (24) Iulie.

La înmormêntarea lui Stambulow. „Timpul“ din Bucurescĭ publică informaţiunĭ autentice, ce rectifică unele errorĭ străcurate în depeşile „Agenţiei Române“ şi a ḑiarelor strĕine cu privire la înmormêntarea lui Stambulow. Nu interpretul agenţiei române din Sofia, cum spunea „Agenţia Română“, nicĭ vice-consulul, cum a afirmat „Femdenblatt“, a fost lovit în înghesuiala din strada Rakowski, ci d-l *Păcleanu*, secretarul agenţiei române. D-na Papiniu, soţia agentului român diplomatic la Sofia, a fost de asemenea lovită şi a scăpat numai graţiă intervenireĭ mai multor cavaşĭ. Corespondentul special al lui „Fremdenblatt“ mai afirmă, că nu s'a tras nicĭ o împuşcătură pe locul, unde s'a produs învălmăşéla. „Timpul“ e informat, că panica a luat nascere de la *un foc de revolver*, ce s'a tras asupra corónei clubului „Union“. D-l Nacevicĭ, ministrul de esterne al Bulgariei, s'a presentat la agentul român diplomatic, d-l Papiniu, pentru a-i esprima regretele şi în acelaşĭ timp scusele guvernului bulgar pentru incidentele din ḑiua înmormêntării.

—o—

Catastrofa dela Brüx. Spaima şi îngrijirea produsă de teribila catastrofă întêmplată la Brüx încă nu s'a sfîrşit. Cele mai nouĕ telegrame spun, că pe lângă dĕrîmăturile întêmplate se aştéptă în tot momentul alte nouĕ. Nisce telegrame cu data de 22 Iulie spun, că numĕrul persónelor rĕmase pe strade este *2462*. De tot, séu aprópe de tot, sunt dĕrîmate 77 de edificii. Mulţimea streinilor veniţĭ din curiositate, ca sĕ vadă urmările catastrofei, este fórte darnică faţă de sĕrmanii locuitorĭ nefericiţĭ. S'au întreprins mai multe colecte şi subscripţiunĭ. Din partea statului s'a votat 100.000 fl. Societăţile mai însemnate au votat câte 5000 şi 1000 fl. etc. spre alinarea durerilor celor nefericiţĭ. Marii acţionarĭ ai societăţii „Bergbau“ din Brüx au votat 50.000 fl. Representantul puterii civile, contele *Thun*, merse a doua óră la faţa locului dimpreună cu principele şi principesa *Clary-Aldringen* şi alţii. Guvernorul şi principele *Clary* au îmanuat locurilor competente 200 fl. spre alinarea nefericiţilor. Incă nu se scie, că óre causa dĕrîmăturilor este de-a se atribuì săpăturilor din baia de cărbunĭ, séu forţei naturale. Directorul băilor a declarat, că e gata sĕ rebonifice încât-va pierderile grozave. Cu un cuvênt, nefericirea e mare, cetăţenii oraşului Brüx privesc cu lacrimile în ochĭ ruinele părţii celei mai frumóse a oraşului lor.

—o—

Monarchul în Londra. Majestatea Sa Francisc Iosif va merge cu finea lui August la Londra, cu care ocasiune va primi *titlul de cetăţén de onóre al acestui oraş.*

—o—

Numire. La propunerea ministrului de justiţie, Majestatea Sa a numit jude la Curie pe d-l *Avram Berlogia*, jude de tablă în Timişóra.

—o—

Trei de-odată. Din comuna C. în comitatul Timişului se scrie, că o Româncă, soţia lui Pavel *Grobşorian*, s'a dus într'una din Dumineciile trecute la joc. Intrând şi ea în horă, i-s'a făcut de-odată rĕu, şi chiar pe locul unde se învêrtia hora a născut *trei fetiţe* sĕnĕtóse şi frumóse. Atât mama, cât şi fetiţele se simt fórte bine. — Noroc la spor.

Noua biserică română.

din Braşov.

Braşov, 12 Iul. v. 1895.

Pétra fundamentală la biserica română gr. or., ce se zidesce în centrul Braşovului, s'a pus în mod sĕrbătoresc Dumінecă, în 9 (21) Iulie c.

Cunoscută este causa, care pe Românii din Braşov-cetate i-a silit a-şĭ clădi biserică. Pusu-li-s'au Românilor din partea stăpânirii ungurescĭ pe tóte terenele piedecĭ la înaintare, dér nu se aşteptau sĕ li-se pună şi pe terenul bisericesc, deórece şi în trecutul trist de înainte de 1848 aşa ceva mai rar se întêmpla.

Guvernul unguresc însĕ a provocat, şi în 1887 tribunalele din Budapesta au adus sentinţa, prin care biserica Sf. Treimĭ din cetatea Braşovului, de care se folosiseră până atuncĭ credincioşii românĭ împreună cu coloniştii grecĭ, a fost declarată ca biserică naţională grecéscă, şi ast-fel limba română a fost scósă din acéstă biserică.

Consistorul gr. or. din Sibiiu, în anul 1868 sub Nr. 85, adusese adecă hotărîre în causă, pe basa documentelor, ca în acéstă biserică sĕ se foloséscă limba română în o sĕptĕmână şi limba grecéscă în alta sĕptĕmână perondându-se. Ministrul baron Eötvös, la recursul contrarilor, a aprobat acea hotărîre consistorială, afară de cele prevĕḑute pentru administrarea averii bisericii, căcĭ ar fi cestiune juridică.

In şirul acestei idei, dieta Ungariei din 1871 a încredinţat causa ministrului, ér ministrul Trefort a propus, şi în 1881 s'a adus un articul de lege, ca tribunalele sĕ decidă în ast-fel de cause bisericescĭ. Tribunalele din Budapesta şi Curia în 1887 au adus sentinţa, că biserica Sf. Treimĭ e naţională grecéscă, şi limba română, în urma acestei sentinţe, a fost scósă din biserică.

Românii cetăţenĭ, carĭ constitue una din primele comune bisericescĭ, rĕmânênd ast-fel fără biserică, nu se puteau lăsa în decădere tocmai în aceste vremĭ, ci Sinodul parochial în 1889 a luat conclus: de-a se face colecte, a-se face planurĭ şi devise pentru clădirea unei bisericĭ române în centrul Braşovului. Planurile şi devisele, aprobate fiind de autorităţile bisericescĭ şi politice, în 1894 s'a escris licitaţiă minuendă, s'a încheiat contract cu antreprenorii, care aprobat fiind de Ven. Consistor, s'a început clădirea bisericei, a căreia pétră fundamentală s'a pus în 9 Iulie v. c.

Serbarea punerii petrii fundamentale a fost solemnelă. Public ales, din Domnĭ şi Dómne române, a fost fórte numĕros. S'a sĕvêrşit în mod solemn sfinţirea apei, s'a cetit rugăciunea prescrisă pentru pétra fundamentală, apoi D-l paroch şi protopop *Bartolomeiu Baiulescu* a rostit o cuvêntare însufleţită cam de următorul cuprins:

O dorinţă fierbinte avură antecesorii noştri înainte cu 62 de anĭ, la anul 1833, sĕ vadă ceea ce vedem noi, sĕ sĕvêrşéscă ceea ce sĕvêrşim noi; o hotărîre firmă au avut primii fundatorĭ, fericiţii Ioan *Secareanu*, Ioan *Iuga*, George *Ioan*, Vasile *Burcţia*, Vasile *Lacea* şi Zamfir *Raduţ*, carĭ formaseră încă în an. 1855, înainte cu 40 de anĭ, un fond de douĕ-spre-ḑece mii florinĭ, făcuseră planurĭ şi au hotărît sĕ esecuteze ceea ce esecutăm noi astăḑĭ.

Şi ce esecutăm? Peatra fundamentală o punem astăḑĭ unui lăcaş, ce se clădesce în centrul Braşovului, unei bisericĭ, ce se va numi: „Biserica română gr. or. cu hramul sfintei Adormirĭ în centrul Braşovului“. Facem rugăciune, ca Atot-puternicul Dumneḑeu sĕ o apere, ca nicĭ cutremurul, nicĭ potópele, nicĭ viforul şi nicĭ Barbarii sĕ nu o clătinéscă. Fundament punem unei Bisericĭ, în care se va învĕţa şi va avé misiunea sĕ lege pe membrii ei, pe fiiĭ ei sufletescĭ în cugete şi în simţirĭ, ca pe fraţii cei mai intimĭ, încât sĕ nu se abată dela credinţa lor strămoşéscă, dela limba lor, dela datinele lor, nicĭ morţĭ.

Biserica acésta va avé misiunea, ca precum membrii ei au fost în trecut model de virtuţĭ, aşa şi în viitor sĕ fiă model de fapte marĭ culturale naţionale. In acéstă biserică se va preda cultura, căcĭ Intemeiătorul bisericii învaţă: lumină am venit în lume; se va preda cultura inimii, căcĭ fără de acésta nu se pot forma ómenĭ umanĭ; se va preda morala, căcĭ Sf. Evangeliă ne ḑice: Sĕ lăpădăm lucrurile Intunerecului (pasiunele) şi sĕ luăm armele luminei; se va preda corectarea séu pocăinţa, căcĭ prin acésta şi prin fapte bune ne pregătim a ajunge viéţa de vecĭ.

Scurt ḑis, se vor preda principiile învĕţăturei creştinescĭ: Credinţa, dragostea şi nĕdejdea. Credinţa, pentru-că ni-se ḑice: fără credinţă nu e cu putinţă a plăcé lui Dumneḑeu, căcĭ credinţa însufleţesce pe creştin. Prin credinţă prorocii, apostolii şi sfinţii părinţĭ au biruit pe prigonitorii lor. Credinţa însĕ fără fapte e mórtă, credinţa trebue sĕ fiă lucrătóre. Lucrarea credinţei se cuprinde în dragostea creştinéscă, despre care Sf. Ap. Pavel ne învaţă: De aşĭ grăi în limbĭ omenescĭ şi ângerescĭ şi dragoste nu voiu avé, m'am făcut aramă sunătóre... de aşĭ avé credinţă, încât sĕ mut şi munţii, şi dragoste nu voiu avé, nimica nu sunt. Dragostea îndelung rabdă, se milostivesce, nu pismuesce, nu se înalţă, nu se mândresce, nu gândesce rĕul, nu se bucură de nedreptate... tóte le crede, tóte le rabdă, nădejde are.

Nĕdejdea se va preda aicĭ, căcĭ ea este un balsam ceresc. In luptele vieţii, în contactul cu individĭ fără caracter, în nenoroc întêmpinăm multe suferinţe şi întristărĭ. La acestea numai prin rugăciune către Dumneḑeu aflăm mângăiere şi curagiu, cum se ḑice: fericiţĭ cei ce plâng, că se vor mângăia. Sfintele taine se vor preda în acéstă biserică şi prin acestea vor primi creştinii darurile lui Dumneḑeu.

Etă câte-va principii, carĭ se vor preda în acéstă s. biserică şi ele au de scop sĕ câştige creştinilor cel mai scump dar: „mulţămirea sufletéscă şi fericirea, carĭ nu se pot cu nimica rĕscumpăra, decât prin învĕţătura dumneḑeéscă.

Acésta e prima parte a serbării nóstre de astăḑĭ.

(Va urma).

Convocare.

Onoraţii membri ai despărţĕmêntului VIII (Deva) al „Asociaţiunei transilvane“, precum şi inteligenţa şi poporul român de pe teritorul acestui despărţĕmênt, se învită la adunarea generală a despărţĕmêntului, ce se va ţiné în Deva la 3 August n. c. în localităţile societăţii de lectură române, la 3 óre. d. a.

Ordinea de ḑi: 1) Raportul presidentului. 2) Raportul cassarului. 4) Alegerea a 2 delegaţĭ la adunarea gen. din Blaşiu. 4) Inscrierĭ de membri noi şi încassare de taxe. 5) Eventuale propunerĭ.

Deva, 21 Iulie 1895.

Ión Simionaş, director — *Dr. Ales. L. Hosszu.* actuar.

Petrecerĭ.

Petrecere de vară în Turda se va araja în 10 August n. c. în sala „Hotelului Contral“, cu ocasiunea adunării despărţĕmêntului XXIII al „Asociaţiunei transilvane“.

Intrarea: de persónă 1 fl., de familiă de 3 membri 2 fl, peste 3 membri 3 fl. Inceputul la 8 óre séra. Suprasolviriie se vor cuita pe cale ḑiaristică. In cas de timp favorabil, a doua ḑi escursiune la „Cheia Turḑii“.

Comitetul aranjator: President: Dr. George Popescu; Vice-president: Drd. Eugeniu Pătăcean, cand. de adv.; Cassar: Liviu Cigărean, stud. jur.; Controlor: Justin Pop, stud. jur.; Secretar I.: Valer Moldovan, stud. jur.; Secretar II.: Stefan Marişiŭ, teol. absol. Urméză încă 21 membri în comitet.

NECROLOG. Veturia Neagoe Roman, cu soţul sĕu Dr. Ioan Neagoe, şi Ios. Roman advocat, anunţă cu inima întristată încetarea din viéţă a iubitei lor bunice, respective sócre vĕd. **Maria Covacĭ** născ. **Almasi**, întêmplată după împărtăşirea cu ss. sacramente în 22 Iul. n. c. după améḑĭ la $3^1/_2$ în anul al 85 al vieţei sale. Rĕmăşiţele pămêntescĭ s'au depus în cimiterul gr. cat. din loc.

Sânta liturgie (requiem) se va ţiné pentru sufletul rĕposatei în 25 Iul. la 8 óre dem. în biserica gr. cat. Catedrală.

Oradea-mare, 23 Iulie 1895.

Lumina cerécă sĕ-i lumineze ei!

DIVERSE.

Inflătură specială. *Medicul* (punêndu-şĭ urechea la pieptul bolnavului): D-ta ai înflătură specială în jurul inimii, pe care trebue s'o delătur cu orĭ-ce preţ. *Bolnavul:* Inflătura mĭ-o causéză portmoneul; te rog nu mĭ-o tăia de tot!

Literatură.

Memoriĭ din 1848/49 de Vasilie Moldovan, broşură elegantă, de 11 cóle, format 8°. Preţul unui esemplar e: **50 cr.** séu 1 corónă, plus 5 cr. porto poştal; pentru România şi streinătate *1 franc 50 banĭ.* Comandele se pot face la adresa: *Traian H. Pop*, publicist, *Braşov* (Brassó) séu la *administraţia „Gazetei Transilvaniei“.*

*

In tipografia „A. Mureşianu“ din Braşov a apărut: **Povestirĭ economice** despre grădinărit, economia câmpului, vierit şi pădurit ‘ de *Ioan Georgescu.* O carte fórte folositóre pentru plugarĭ, scrisă în stil uşor de priceput. Cartea are 136 pag. şi costă 25 cr. De vêndare la tipografia A. Mureşianu“ în Braşov, şi la autorul în Scorei (p. u. Alsó-Porumbák.

Cursul la bursa din Viena.

Din 23 Iulie 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.50
Renta de corónе ung. 4% . . .	99.65
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	125.20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	103.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	122.—
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	98.25
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	98.75
Imprum. ung. cu premii	158.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	146.25
Renta de hârtie austr.	100 35
Renta de argint austr.	100 65
Renta de aur austr.	123.50
Losurĭ din 1860	156.—
Acţii de ale Băncei austro ungară.	1060.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	483.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	396.50
Napoleondorĭ.	9.64½
Mărcĭ imperiale germane . . .	59.47½
London vista	121.55
Paris vista	48.17½
Rente de corónе austr. 4%. . .	100.95
Note italiene.	45.95

Cursul pieței Brașov.

Din 24 Iulie 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.58	Vênd.	9.60
Argint român.	Cump.	9.52	Vênd.	9.56
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.60	Vênd.	9.62
Galbenĭ	Cump.	5.64	Vênd.	5.68
Mărcĭ germane	Cump.	59.—	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	129.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.82	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Proprietar: **Dr Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Nr. 9102—1895.

PUBLICAȚIUNE.

Oraşul Braşov în Ungaria (Transilvania) intenţionéză de-a vinde pe cale de oferte şi pe trunchiu venitul de molift şi de brad din pădurea Timişului în quantitate de 21440 m. pentru perioda din 1895—1901 inclusive.

Condiţiunile de oferte şi acele contractuale se află la oficiul forestieral orăşenesc în decursul órelor de oficiu spre examinare.

Oferenţiĭ au de a-şi aşterne ofertele provĕdute cu timbru de 50 cr. până în 9 August a. c. înainte de prânz 12 óre la primariul oraşului Braşov determinând în ofert atât în cifre cât şi în litere suma, ce o oferă pentru un metru cubic. şi dechiarând tot de odată, cum-că i sunt cunoscute condiţiunile de oferte şi acele contractuale şi că sĕ supun lor necondiţionat.

Ofertele au ca sĕ conţină ca vadiu 3% din suma oferată pentru întréga quantitate, mai departe amintirea numelui şi locuinţei oferentului.

Deşchiderea ofertelor va avé loc în 9 August a. c. după prânz la 4 óre în biroul primarului.

Amintita pădure e situată nemijlocit lângă linia ferată de stat, carea percurge valea Timişului.

Braşov, 8 Iulie 1895.

742,3—3 **Magistratul orăşenesc.**

Anunciurĭ

(inserțiuni și reclame)

Suntŭ a se adresa subscrise, administratiunĭ. In casulŭ publicărĭi unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmêntŭ, care cresce cu câtŭ publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administraţiunea „Gazeta Transilvaniei.“

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TANSILVANIEI“

Preţulŭ abonamentuluĭ este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe treĭ lunĭ	3 fl. —
Pe şése lunĭ	6 fl. —
Pe unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe treĭ lunĭ	10 fr.
Pe şése lunĭ	20 fr.
Pe unŭ anŭ	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ	2 fl. —
Pe şése lunĭ	1 fl. —
Pe treĭ lunĭ	50 cr.

Pentru România şi strainătate:

Pe anŭ	8 francĭ.
Pe şése lunĭ	4 francĭ.
Pe treĭ lunĭ	2 francĭ.

Abonamentele se facŭ maĭ uşorŭ şi maĭ repede prin **mandate poştale.**

Domniĭ, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arăta şi poşta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:

Tr. accelerat: 5 óre 07 m. diminéţa.
Trenul de persóne: 8 óre diminéţa.
Trenul accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 óre 25 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașov:

Trenul accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 óre 20 m. după amédĭ.
Trenul de persóne: 9 óre 8 minute séra.
Trenul accel.: 10 óre 19 minute séra.

3. Dela Zěrnesci la Brașov: (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 7 óre 21 min. diminéţa.
Trenul mixt: 1 óră 14 min. după am.
Trenul mixt: 8 óre 16 min. séra.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașov.

Trenul mixt: 8 óre 20 min. dimin.
Trenul de persóne: 1 óră 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 óre 12 min. séra.

5. Dela Sinaia la Brașov*)

Acest de persóne 7 óre 40 m. dim.

Plecarea trenurilor din Braș.

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 5 óre 8 min. diminéţa.
Trenul accel.: 2 óre 45 min. după am
Trenul de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. accelerat: 10 óre 26 min. séra.

2. Dela Brașov la Bucuresci:

Trenul de pers.: 3 óre 55 min. dimin.
Tr. accelerat: 5 óre 14 m. dimin.
Trenul mixt: 11 óre înainte de amédĭ.
Trenul accel.: 2 óre 19 min. după am.

3. Dela Brașov la Zěrnesci. (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 9 óre 5 min. diminéţa.
„ „ 5 „ 13 m. după am.
Trenul mixt: 9 óre 30 min. séra.

4. Dela Brașov la Ch.-Ooșorheiu.

Trenul de persóne: 3 óre 5 după am.
Trenul mixt: 8 óre 50 minute dimin.
Trenul mixt: 5 óre 20 min. dimin.

5. Dela Brașov la Sinaia*)

Trenul de persóne 6 óre 40 min. séra.

*) Trenul treu circuléză numai Joia, Dumineca şi la sĕrbătorĭ.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.